

Jaarverslag
&
Financieel Jaarverslag
over het jaar
2017

STICHTING ROBERT A. LEVISSON
Zuidelijke Wandelweg 41 • 1079 RK Amsterdam • Netherlands
contact@levisson.nl • www.levisson.nl • Tel. +31 (0)20 54 00 133
IBAN: NL88 ABNA 0400 3782 13 • KvK: 34178043 • ANBI: 811001994

Rabbin Robert A. Levisson (1913-2001) was één van de grote voormannen binnen het Nederlands Verbond voor Progressief Jodendom. Hij was de zoon van de oprichter van de Liberaal Joodse beweging in Nederland. Na de Tweede Wereldoorlog richtte hij de LJG Den Haag weer op en werd hij één van de grote liberale leiders in het land. Hij was een wijs mens, een begenadigd spreker en schrijver en een voorvechter van Israël.

Jehie zichro baroech - יהי זכרו ברוך - Zijn nagedachtenis zij gezegend

Inleiding

Onze rabbijnenopleiding vormt de kern van het Levisson Instituut. Joram Rookmaaker, onze enige rabbijnstudent op dit moment, die vorig jaar ook tot krijgsmachtrabbin is benoemd, vormt samen met mijzelf het rabbinaat van de LJG Amsterdam. De verwachting is dat hij zijn semicha in het komend academisch jaar zal ontvangen.

Het Levisson Instituut verzorgt verder de bijscholingen voor onze rabbijnen, chazzaniem en leraren van het jeugdonderwijs (Talmoed Tora). Dit laatste door Rimon.

Begin 2018 is de nieuwe cursus Baal Tefilla gestart en op het moment van schrijven zijn er twee weekenden achter de rug. Vijftien enthousiaste leden van de verschillende kehillot zijn in opleiding om de rabbijnen te kunnen vervangen tijdens de diensten, indien een gemeente geen rabbijn heeft, of als hij of zij voor een dienst afwezig is. Rabbijn Marianne van Praag, Annette Böckler (oud-docent aan het Leo Baeck College) en ikzelf verzorgen de lessen. Onze directeur Francine Püttmann organiseert en coördineert deze weekenden. In december vindt het laatste weekend plaats, waarna we hopen een aantal mensen te hebben opgeleid om diensten te kunnen leiden (let wel: niet als chazzan).

Onlangs is de Gabbai Gids (Madriech haGabbai) in concept gereed gekomen. Er is heel hard aan gewerkt door onze directeur. Een aantal anderen heeft meegelezen en, op basis van de traditie in de eigen kehilla, aanvullingen gegeven. Bij de opening van het nieuwe academisch jaar van het Instituut hopen wij de definitieve versie te kunnen presenteren.

De opvolging van onze huidige rabbijnen blijft mijn zorg. Een rabbijn hoeft niet officieel met pensioen te gaan, maar het is belangrijk dat we opvolging hebben in het geestelijk leiderschap van onze gemeenten. Wij hopen nieuwe studenten aan te trekken voor de opleiding voor rabbijn, en vooral jongeren roep ik op om te overwegen of de opleiding iets voor hen is.

Natuurlijk is het van belang dat er voldoende geld is om ons Instituut in stand te houden. Daartoe organiseren wij dit jaar bijeenkomsten om te vertellen over ons Instituut en waar wij betrokken gemeenteleden vragen om geldelijke steun. Het is van groot belang voor de toekomst van het Progressief Jodendom in ons land en het voortbestaan van de LJG-gemeenten om de noodzakelijke opleidingen veilig te stellen om mensen van 'eigen bodem' op te leiden.

We moeten rabbijnen opleiden in een veranderende wereld. Er moeten eigentijdse antwoorden worden gegeven op vele vragen: rond gemengde relaties, het omgaan met mensen met alleen een joodse vader en het voortbestaan met kleinere gemeenten in de mediene. Wat willen jongeren met hun Jodendom? Ligt daar een nieuwe taak voor de rabbijn, nu gevestigde instituties steeds minder belangrijk worden? Wat is ons antwoord op de toenemende assimilatie en het toenemend antisemitisme in ons land? Hoe gaan we om met de vergrijzing in onze kehillot?

Het citaat van vorig jaar herhaal ik hier: "*al tifros min hatsiboer*", "zonder je niet af van de gemeenschap" (Pirkee Awot 2:4). Als wij een joodse gemeenschap willen blijven, met tradities, kennis en toekomstvisie, moeten wij joodse leiders blijven opleiden. Ik doe een beroep op u om u hiervoor te blijven inzetten: financieel natuurlijk, maar misschien kent u iemand die rabbijn zou willen worden.

Met bijzondere dank aan iedereen die zich het afgelopen jaar weer zo fantastisch heeft ingezet voor ons Instituut.

Rabbijn mr. Menno ten Brink
decaan Levisson Instituut

Inhoud

Inleiding	3
------------------	----------

1. Het studiejaar 2017

Een middag over God in het jodendom	5
Opening van het academisch jaar 2017-2018	
Rabbijnopleiding	6
Nascholing van de voorzangers	
Rimon-Liberaal Joods Landelijk Onderwijs Centrum	
Nascholing van de leerkrachten	7
Tora-project	
Wetenschappelijk onderzoek	
Communicatie	8
Sidra van de Week	
Bibliotheek	
Management Team	
Samenstelling bestuur, leiding en commissies	9
Donateurs	10
Plannen voor 2018	

2. De Financiering

Financieel jaarverslag over het boekjaar 2017	12
Balans per 31 december 2017	
Staat van baten en lasten over 2017	13

1. Het studiejaar 2017

Een middag over God in het jodendom

In het liberaal jodendom praten we nooit over God. Daarom organiseerde het Levisson Instituut op 28 mei een studiemiddag over God in het jodendom, in het gebouw van LJG Amsterdam. Twee sprekers gaven hun visie over ‘Wat moet ik met God’:

Rabbiijn Albert Ringer: *God, nabij of veraf?*

In zijn commentaar op het vers: “Klim naar boven, naar de Eeuwige toe, u en Aharon, Nadav en Awihoe, en zeventig van de oudsten van Israël, en buig u op een afstand neer” (Ex. 24:1), maakt Levi Jitschak van Berdichev onderscheid tussen God van verre aanbidden of in nabijheid ervaren. Voor allebei is plaats in het jodendom, De spreker ging ook in op onze hedendaagse relatie met God.

Yoram Stein: *Kun je geloven in Spinoza's God?*

Alles, zo stelt Spinoza's Ethica, is in God. Ook u - die niet in God zegt te geloven - ook u bent volgens Spinoza nog altijd in God. Zonder God of de Natuur kan immers niets bestaan of gedacht worden. Het hoogste goed voor de mens, zo leert Spinoza in al zijn werken, is om God te kennen.

Opening van het academische jaar 2017-2018

De start van het nieuwe academische jaar vond plaats op 15 oktober 2017 in de LJG Amsterdam.

Voorzitter Ella Wijnschenk-Oesterman sprak wederom het openingswoord uit, waarin zij vertelde over de vorderingen van de huidige rabbijnstudent, de nieuwe cursus voor Ba'al Tefilla die het Instituut begin 2018 gaat starten en over de twee nieuwe coördinatoren van Rimon. Ook rabbijn Menno ten Brink, decaan van het Levisson Instituut, sprak enkele woorden en introduceerde de gastspreker.

Historica Tirtsah Levie Bernfeld sprak over *Rijk en arm in joods Amsterdam. De Portugees-joodse gemeenschap en haar zorg om armen in Amsterdams Gouden Eeuw*.

Aan de hand van verschillende thema's liet zij zien hoe de Portugese gemeenschap in Amsterdam in de zeventiende eeuw georganiseerd was in haar zorg voor de armen. Ook overgeleverde brieven en notities van armen, uit overlevering verkregen, gaven weer hoe het leven in die tijd eruit zag.

Zie voor de toespraak van Ella Wijnschenk en de foto's: www.levisson.nl > Fotos-Video's > Opening Academisch Jaar 2017.

Rabbijnopleiding

Onze rabbijnstudent, Joram Rookmaaker, is weer een jaar verder met zijn studie en hoopt die eind 2018/begin 2019 af te ronden. Naast zijn studie is hij assistent-rabbijn bij de LJG Amsterdam en vanaf 1 maart 2017 tevens krijgsmachtrabbijn.

Nascholing van de voorzangers

De nascholing voor de voorzangers bestond dit verslagjaar uit een studiedag op 3 september, met als thema de Kol Nidree-dienst. Deze dag, in het gebouw van LJG Amsterdam, was in samenwerking met de 'Projectgroep nieuwe LJG machzor' georganiseerd. De leiding van de dag lag in handen van de chazaniem Gilad Nezer en Bram Lagendijk.

Aanleiding voor dit thema was de proefmachzor voor de Kol Nidree-dienst die voor het eerst met Jom Kipoer gebruikt zou gaan worden.

Het ochtendprogramma bestond uit een toelichting door de projectleider, een toelichting op nieuwe chazanoetteksten door de beide leidinggevende chazaniem en een uitleg over de Aramese tekst van Kol Nidree door rabbijn Albert Ringer. In het middagprogramma werden nieuwe teksten en melodieën gezamenlijk gelezen en gezongen. De opkomst was groot.

Rimon - Liberaal Joods Landelijk Onderwijs Centrum

Rimon maakte in 2017 een grote verandering door. Per 1 maart vertrok coördinator Matty van Eldik, die vanaf 2005 Rimon mede heeft opgezet en er leiding aan gaf. Zij werd in deze functie opgevolgd door twee coördinatoren, Lea Abram en Anne-Maria van Hilst, die daarnaast benoemd werden als hoofden Talmoed Tora onderwijs bij LJG Amsterdam. Lea Abram was

al enige jaren als medewerker onderwijs betrokken bij Rimon.

De nieuwe landelijke lerarenopleiding voor leerkrachten Talmoed Tora, die in het najaar van 2016 was gestart, is in het voorjaar van 2017 voortgezet met 13 deelnemers uit drie gemeenten. Docent was Lea Abram. De focus lag op pedagogische en didactische vaardigheden, waarbij onderscheid gemaakt werd tussen drie onderdelen: voorbereiding, uitvoering en evaluatie van de lessen.

In de loop van 2017 werd door de nieuwe coördinatoren een nieuw visiedocument in de vorm van grondslagen en kerndoelen opgesteld. In juni werd daaraan voorafgaand een bijeenkomst gehouden in Utrecht waarbij alle hoofden onderwijs en de bestuursleden onderwijs van de verschillende gemeenten hun ideeën konden inbrengen. Het document is te lezen op de website van Rimon.

In november werd de nieuwe website van Rimon gelanceerd. De website is gebouwd door Elias Poolman, student informatica en computer assistent voor het Talmoed Tora onderwijs in Amsterdam. Het materiaal van de oude website is overgezet naar de nieuwe en zal verder aangepast en aangevuld worden. De nieuwe website heeft ook een nieuw adres gekregen: www.rimononderwijs.nl.

Nascholing van de leerkrachten

Ook in 2017 organiseerde Rimon weer twee keer een landelijke bijscholing voor de leerkrachten uit alle gemeenten. Net als voorgaande jaren was dit weer in het gebouw van LJG Amsterdam.

De eerste bijeenkomst viel op 26 maart. Theaterdocent Jaïr Stranders gaf de workshop *Hoe presenteer ik mijzelf goed voor een groep?*, waarbij hij met de aanwezigen allerlei oefeningen deed. Na de lunch sprak rabbijnstudent Joram Rookmaaker over *Matses met paas-eiersalade? Lesgeven aan kinderen uit gemengde relaties*. De aanwezigen hoorden hier ook hoe het rabbinaat omgaat met kinderen van gemengd gehuwde ouders.

Op de tweede bijscholing op 19 november sprak rabbijn Albert Ringer over *Mitswot in de klas* en docente Zira Roozendaal legde uit hoe je op een didactische manier kinderen bij de les kunt houden.

Na afloop van elke landelijke bijscholing vond ook nu een overleg plaats met de hoofden Talmoed Tora uit de diverse gemeenten. In maart ging het vooral over de plannen van de nieuwe coördinatoren en de wijzigingen in de leiding van het onderwijs in een paar gemeenten. In het november-overleg werden de nieuwe website en het visiedocument met de grondslagen en kerndoelen besproken.

Tora-project

Het in 2015 gestarte project om de hele Tora in te zingen op de troep zoals die in de Liberaal Joodse gemeenten in Nederland gebruikelijk is, zal medio 2018 kunnen worden afgerond. Dit project bestaat uit de volledige opnames van alle sidrot en parasjiot, overeenkomstig de complete driejarencyclus die bij de Toralezingen op sjabbat door de LJG gehanteerd wordt. Alle teksten zijn ingezongen door Amir Naamani en Bram Lagendijk maakte en monteerde de opnamen. Op de website staan nu Bereesjiet (Genesis), Sjemot (Exodus) en Wajikra (Leviticus). De laatste twee boeken volgen nog. Zie www.levisson.nl > Muziek > Toralezingen voor Sjabbat

Wetenschappelijk onderzoek

Het wetenschappelijk onderzoeksproject *Van Adath Jeschurun naar Adath Jesjoeroen* door Chaya Brasz (historicus en publicist), over de religieuze ontwikkelingen binnen het jodendom in Nederland in de negentiende en twintigste eeuw, blijft een lange termijn project. Dit wetenschappelijk onderzoek is bedoeld om de lacune in te vullen die er wat betreft dit onderwerp in de geschiedschrijving van het Nederlandse Jodendom bestaat. Ook het verschijnen van recente overzichtswerken, zoals de nieuwe versie van *De Geschiedenis van de Joden in Nederland*, waar Chaya erg naar uitkeek, heeft dat niet veranderd. Ze werkt dus rustig verder aan haar boek, dat in het Engels zal worden uitgegeven. Ondertussen verscheen in het afgelopen verslagjaar wel bij uitgever Brill in Leiden het boek *The Religious Cultures of Dutch Jewry*, door Yosef Kaplan en Dan Michman. Daarin staat een hoofdstuk van Chaya Brasz waar ook de LJG in voorkomt, inclusief een foto van de eerste bat mitswa viering in een sjabbatochtenddienst (met Ariane Boeken als bat mitswa).

Communicatie

In 2017 zijn vijf nieuwsbrieven verschenen. Na een afwezigheid van drie jaar worden ze sinds 2016 weer regelmatig verstuurd. Verschillende onderwerpen aangaande het Instituut komen aan bod. De nieuwsbrief wordt per mail rondgestuurd. Aanmelden kan via contact@levisson.nl. Alle nieuwsbrieven zijn ook terug te lezen op: www.levisson.nl > Over ons > Nieuwsbrieven

In 2016 verscheen ook een nieuwe brochure over het Instituut. Een Engelse versie hiervan verscheen in 2017.

Sidra van de Week

Wekelijks wordt een commentaar op de Sidra van de Week (Parasjat Hasjavoea) in het Nederlands per e-mail verstuurd aan belangstellenden. Via de website van het Levisson Instituut kan men zich gratis hierop abonneren. Alle commentaren zijn terug te lezen op de website: www.levisson.nl > Archief > Sidra van de week

Bibliotheek

Ook in het verslagjaar kreeg de bibliotheek regelmatig boeken aangeboden uit nalatenschappen en van mensen die hun huis aan het opruimen waren. Met zeer grote terughoudendheid worden boeken geaccepteerd, omdat de boeken binnen de bestaande collectie moeten passen en een goede aanvulling dienen te zijn. De bibliotheek is een gezamenlijke bibliotheek van het Levisson Instituut en de LJG Amsterdam en bevindt zich in het gebouw van LJG Amsterdam. De catalogus is te raadplegen op www.levissonbibliotheek.nl en www.ljgbibliotheek.nl.

Management Team

Naast de dagelijkse gang van zaken hield het Management Team zich in de verslagperiode vooral bezig met de rabbijnopleiding, de nieuwe cursus voor Ba'al Tefilla, de nascholingen voor de voorzangers en de Talmoed Tora leerkrachten, en de gang van zaken bij Rimon.

Het Management Team vergadert regelmatig en daarnaast is er e-mail en telefonisch overleg. Het MT is ook vertegenwoordigd bij de vergaderingen van het bestuur. Tevens houdt het contact met het Nederlands Verbond voor Progressief Jodendom en de besturen van de aangesloten gemeenten.

De directeur Algemene Zaken houdt drie dagen per week kantoor in de Levissonkamer in het gebouw van de LJG Amsterdam en is op de overige dagen per e-mail bereikbaar (contact@levisson.nl).

Samenstelling bestuur, leiding en commissies

In 2017 heeft er geen wijziging in het bestuur plaats gevonden. Het bestuur kwam elke twee maanden bijeen, in totaal zes keer, en hield zich voornamelijk bezig met de toetsing en de toekomst van de rabbijnopleiding, de nieuwe cursus voor Ba'al Tefilla, Rimon en de financiën. Op 23 augustus 2017 werden vier bestuursleden herbenoemd door het Nederlands Verbond voor Progressief Jodendom. Bestuursleden zullen vanaf het verslagjaar voortaan voor twee keer drie jaar worden benoemd.

De Academische Commissie kwam in augustus eenmaal bij elkaar. Verder werd via e-mail en telefoon overlegd gepleegd.

De Commissie BeroepsVorming (CBV) vergaderde vijf keer en hield zich vooral bezig met de rabbijnopleiding en de nieuwe Ba'al Tefilla cursus.

Bestuur

Ella Wijnschenk-Oesterman, voorzitter
Prof. dr. Juliette Walma van der Molen, vice-voorzitter
Dr. Thijs ten Raa, penningmeester
Mr. David Allick, secretaris
Drs. Lena Herman-ten Cate, lid (namens het Verbond)

Rooster van aftreden bestuur

Ella Wijnschenk-Oesterman: oktober 2021
Juliette Walma van der Molen: augustus 2020
Thijs ten Raa: augustus 2020
David Allick: augustus 2020
Lena Herman-ten Cate: augustus 2018

Management Team

Rabbin mr. Menno ten Brink, decaan
Prof. dr. Reinier Munk, hoofd Academisch Programma
Rabbin Marianne van Praag, hoofd Programma Beroepsvorming
Drs. Francine Püttmann, directeur Algemene Zaken

Academische Commissie

Prof. dr. Irene Zwiép, voorzitter
Prof. dr. Reinier Munk, secretaris
Rabbin Tamarah Benima, lid
Drs. Carolyn Levisson, lid
Mr. Ernst Numann, lid
Rabbin Awraham Soetendorp, lid
Rabbin mr. Menno ten Brink, decaan
Rabbin David Lilienthal, ere-decaan
Ella Wijnschenk-Oesterman, voorzitter bestuur

Subcommissie Toelating

Prof. dr. Irene Zwiep, voorzitter Academische Commissie

Drs. Carolyn Levisson, voorzitter Commissie BeroepsVorming

Rabbijn mr. Menno ten Brink, decaan

Commissie Beroepsvorming (CBV)

Drs. Carolyn Levisson, voorzitter

Rabbijn Marianne van Praag, hoofd Programma Beroepsvorming

Jorien Tamse, lid

Ella Wijnschenk-Oesterman, toehoorder

Rimon – Liberaal Joods Landelijk Onderwijs Centrum

Matty van Eldik, coördinator (tot 1 maart 2017)

Lea Abram, coördinator (vanaf 1 maart 2017)

Anne-Maria van Hilst, coördinator (vanaf 1 maart 2017)

Webmasters

Dick Hage

Bram Lagendijk (muziekbibliotheek)

Donateurs

Uit het voorgaande moge blijken dat het Instituut voortvarend bezig is. De financiën blijven zorgen geven, met wederom een netto verlies in het verslagjaar.

Voor de continuïteit van de activiteiten blijft het Instituut afhankelijk van de bereidheid van onze bestaande trouwe donateurs om ons te blijven steunen. Wij zijn hun veel dank verschuldigd, evenals het Nederlands Verbond voor Progressief Jodendom, Stichting Collectieve Maror-gelden, Vereniging Centraal Israëlietisch Wees- en Doorgangshuis 'Machseh Lajesoumiem' en de Stichting Mgr Dr. A.C. Ramselaar Fonds.

Het bestuur zal met de leiding blijven zoeken naar een structurele oplossing voor de financiering, zodat het Instituut financieel gezond blijft. De Stichting Robert A. Levisson, waaronder het Instituut valt, is een erkende Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI). Het zou heel welkom zijn als mensen ons uit een legaat zouden willen toedelen. Intussen blijven wij uw hulp nodig hebben om meer donateurs, stichtingen en fondsen te vinden die ons financieel willen bijstaan om dit kennis- en opleidingscentrum van het Liberale Jodendom in Nederland te behouden en actief te laten blijven.

Fundraising staat hoog op de agenda van het bestuur. In 2018 zullen op verschillende plekken in Nederland bijeenkomsten worden gehouden om mensen over het Instituut te informeren en te vragen financieel bij te dragen.

Plannen voor 2018

De plannen voor het jaar 2018 zijn een voortzetting van het huidige beleid, waarbij de rabbijn-opleiding prioriteit heeft. Daarnaast krijgt de nieuwe cursus voor Ba'al Tefilla om te leren diensten te leiden in afwezigheid van een rabbijn, grote aandacht. Uiteraard zullen ook weer nascholingen voor de rabbijnen, voorzangers en leerkrachten worden aangeboden.

Rimon zal zijn nieuw ingezette beleid voortzetten, waarbij twee keer per jaar een overleg met alle hoofden van het Liberaal Joods onderwijs plaats zal vinden om gezamenlijk het onderwijs voor de jeugd vorm te geven en projecten op te zetten. Ook organiseert Rimon in 2018 weer twee keer een landelijke bijscholing voor de leerkrachten en wordt de website verder uitgebreid.

Medio 2018 zal het project om de hele Tora in te zingen worden afgerond en volledig ter beschikking op de website worden gezet.

In het najaar van 2018 zal de gabbai gids bij de stichting Sja'ar, de uitgever van het Nederlands Verbond voor Progressief Jodendom worden uitgegeven. Dit is de eerste gabbai gids, die ooit in Nederland is gepubliceerd. Zodra deze gids gereed is, hoopt het Instituut wederom een gabbai opleiding op te zetten.

In het najaar zal ook een bijeenkomst worden georganiseerd waar meer over het Instituut verteld zal worden, gecombineerd met lezingen.

Het plan bestaat om een nieuwe website te laten bouwen ter vervanging van de huidige verouderde.

2. De Financiering

Financieel jaarverslag over het boekjaar 2017

De jaarstukken 2017 zijn op 23 april 2018 vastgesteld door het bestuur en aansluitend door accountant Kuhlman. Hieronder volgt een samenvatting. Indien men de volledige jaarstukken wenst te ontvangen, kunnen deze worden opgevraagd via contact@levisson.nl.

Balans per 31 december 2017

<i>Activa</i>		<i>Passiva</i>	
Vorderingen	€ 6.847	Stichtingsvermogen	€ 61.338
Liquide middelen	€ 146.847	Bestemmingsreserve	€ 72.567
		Belastingen	€ 1.018
		Schulden/overloop	€ 18.771
Totalen	€ 153.694		€ 153.694

De *bestemmingsreserve* bestaat uit een vijftal fondsen:

Studentenfonds	€ 25.981
Fonds seminars Israël	€ 15.000
Fonds wetenschappelijk onderzoek	€ 8.841
Opleidingenfonds	€ 14.969
Rimon	€ 7.776

Het studentenfonds is bedoeld om studenten die daaraan op grond van hun persoonlijke situatie behoefte aan hebben, een toelage te kunnen geven voor kosten die rechtstreeks met de studie verband houden. De eerste gelden van het studentenfonds zijn bijeengebracht als afscheidscadeau voor decaan David Lilienthal toen hij met emeritaat ging als rabbijn van de LJG Amsterdam.

Het fonds seminars Israël is in 2005 ingesteld om voor de studenten met enige regelmaat aan een seminar in Israël te kunnen deelnemen.

Voor wetenschappelijk onderzoek, vooral in het buitenland, is in 2005 € 10.000 gereserveerd; in 2008 is een uitkering van € 1.000 gedaan en in 2016 een uitkering van € 159.

In 2007 heeft de Kiwi-Tielens Stichting een schenking gedaan, die in eerste instantie is aangewend voor de opleiding van voorzangers in de periode 2007-2009. Het niet-gebruikte deel ad € 11.895 is gedoteerd aan een bestemmingsreserve voor de lerarenopleiding. In 2011 heeft de Kiwi-Tielens Stichting een schenking gedaan voor de dekking van de kosten van een studiereis van de lerarenopleiding naar Londen eind 2011. Het niet-gebruikte deel ad € 3.074 is toegevoegd aan deze reserve. Het bestuur heeft de reserve opengesteld voor alle opleidingen.

In de zomer van 2013 heeft de Stichting Robert A. Levisson op verzoek van het Verbond (NVPJ) het Liberaal Joods Landelijk Onderwijs Centrum Rimon overgenomen van de Stichting Sja'ar. Rimon heeft als hoofdtak het ondersteunen van het Talmoed Tora onderwijs in alle gemeenten die bij het Verbond zijn aangesloten.

De overloop in de balans bevat € 2.930 bijdragen aan het David Lilienthal Fonds ter ere van zijn afscheid als decaan, dat gebruikt kan worden voor een tweede David Lilienthal-lezing.

Staat van baten en lasten over 2017

<i>Baten</i>		<i>Lasten</i>	
Donateurs	€ 14.712	Personeelskosten	€ 23.880
Subsidies	€ 16.643	Docenten en cursussen	€ 21.462
Collegegelden	€ 2.000	Kosten bestuur/MT/cies	€ 518
Rentebaten	€ 488	Bibliotheek en lesmateriaal	€ 85
Rimon	€ 13.850	Rimon	€ 10.793
		Externe communicatie	€ 1.626
		Accountant/loonadministratie	€ 3.077
Netto verlies	€ 14.790	Diversen en onvoorzien	€ 1.042
Totalen	€ 62.483		€ 62.483

De personeelskosten en de docentenkosten zijn iets gedaald. De hier tegenoverstaande bijdragen van de donateurs en subsidies zijn gestegen. Het bestuur heeft zich ingezet de vele in het algemene verslag genoemde activiteiten onder het voetlicht te brengen bij (potentiële) donateurs en subsidiegevers.

Het bestuur heeft openhartig overlegd met het Verbond. Dit heeft geleid tot de inspanningsverplichting de bijdrage met ingang van 2017 te herstellen tot het oude, afgesproken niveau.

Het bestuur heeft bij Maror aangedrongen op volle aandacht voor joodse continuïteit, zonder minimeis met betrekking tot studentenaantallen. Maror heeft positief gereageerd.

Rimon is financieel gezond. De administratieve kosten zijn verder gezakt.

Bestuur, Management Team en commissies maken minimale kosten.

Het verlies is gehalveerd tot € 14.790. Een fundraisingsactie is in 2018 op de rails gezet. Wij hopen zeer dat u, voor zover u dat niet reeds gedaan hebt, ons helpt het tij verder te keren door genereus een extra bijdrage te geven, die overigens volledig aftrekbaar is vanwege onze ANBI status.

Thijs ten Raai
penningmeester